

<https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-12-17>

How to Cite (Style APA):

Halian, I., Halian, O., & Myshchysyn, M. (2024). Coping Strategies in the Behavioral Models of Youth in Martial Law Conditions. *Insight: the psychological dimensions of society*, 12, 44–65. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-12-17>

Як цитувати (Стиль ДСТУ 8302: 2015):

Галян І., Галян О., Мищишин М. Копінг-стратегії в моделях поведінки молоді в умовах воєнного стану. *Інсайт: психологічні виміри суспільства*. 2024. № 12. С. 44–65. <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-12-17>

UDC 159.922:316.62-053.67“364”

Coping Strategies in the Behavioral Models of Youth in Martial Law Conditions

Копінг-стратегії в моделях поведінки молоді в умовах воєнного стану

Received: March 27, 2024

Accepted: October 28, 2024

Ihor Halian*

Ігор Галян*

Doctor of Psychological Sciences, Full Professor,
Department of Theoretical and Practical
Psychology
“Lviv Polytechnic” National University, Lviv,
Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-7257-6477>

доктор психологічних наук, професор,
кафедра теоретичної та практичної
психології,
Національний університет “Львівська
політехніка”, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-7257-6477>

Olena Halian

Олена Галян

Doctor of Pedagogical Sciences, Full Professor,
Department of Primary and Preschool Education,
Lviv Ivan Franko National University, Lviv,
Ukraine

доктор педагогічних наук, професор,
кафедра початкової та дошкільної освіти,
Львівський національний університет імені
Івана Франка, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-6070-9669>

<https://orcid.org/0000-0001-6070-9669>

Mariia Myshchysyn

Марія Мищишин

Ph. D. in Psychology, Associate Professor,
Department of Theoretical and Practical
Psychology
“Lviv Polytechnic” National University, Lviv,
Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-4836-8085>

кандидат психологічних наук, доцент
кафедра теоретичної та практичної
психології,
Національний університет “Львівська
політехніка”, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-4836-8085>

Abstract

The purpose of the study is to reveal the relationship between the manifestation of anxiety in youth and the coping strategies they use to overcome objectively and subjectively difficult life situations. **Methods.** The “Spielberger State-Trait Anxiety Inventory” (STAI) was used to determine

Анотація

Метою дослідження є розкриття зв'язку між виявом тривожності в молоді та копінг-стратегіями, якими вони долають об'єктивно й суб'єктивно складні ситуації життєздійснення. **Методи.** Для визначення рівня прояву реактивної й особистісної тривожності використано опитувальник “Шкала тривоги

* Corresponding author: halyan@ukr.net

*Автор-кореспондент: halyan@ukr.net

the level of reactive and personal anxiety. Possible reactions to anxious and stressful situations were studied using the questionnaire "Coping Inventory for Stressful Situations" (CISS) (Parker & Endler, 1992). Statistical analysis methods included descriptive statistics methods, correlation analysis (Pearson), differentiation criteria (Student's t-test, Fisher's F-test, and eta-squared), and discriminant analysis with stepwise variable inclusion. The study **sample** consisted of 132 individuals aged 18-23. **Results.** The study diagnosed high levels of reactive ($M = 53.42$; $SD = 12.103$) and personal ($M = 49.942$; $SD = 10.068$) anxiety in the youth (overall sample). Differences in anxiety ($t = 2.571$; $p < .05$; $d = .316$) were statistically significant. Additionally, differences were found in the manifestation of personal ($t = -3.902$; $p < .01$; $d = -1.140$) and situational anxiety ($t = -3.510$; $p < .01$; $d = -1.019$) among men ($M = 40.08$; $SD = 8.251$) and women ($M = 50.97$; $SD = 9.685$). Young people (overall sample) use "avoidance" coping ($M = 53.42$; $SD = 8.895$) and problem-focused coping ($M = 52.70$; $SD = 8.341$). However, women ($M = 48.13$; $SD = 10.911$) compared to men ($M = 39.69$; $SD = 8.149$) are more likely to use emotion-focused coping ($t = -2.644$; $p < .01$; $d = -.772$). A direct correlation between personal anxiety and emotion-focused coping ($R = .744$; $p < .01$; $R^2 = .553$) and an inverse correlation with problem-focused coping ($R = -.276$; $p < .01$; $R^2 = .076$) were found. Situational anxiety is directly correlated with emotion-focused coping ($R = .597$; $p < .01$; $R^2 = .356$). **Discussion and conclusions.** The relationship between personal and situational anxiety in young people and defensive coping strategies (emotion-focused coping) was established. No statistically significant differences were found in problem-focused coping and avoidance-oriented coping. The results of the discriminant analysis showed the dominance of emotional coping, which accompanies both personal and situational anxiety. This negatively affects not only the success of activities but is also accompanied by physiological problems, reducing the quality of life and mental well-being of young

Спілбергепа (State-Trait Anxiety Inventory, (STAI)". Можливі реакції на тривожні та стресові ситуації вивчали за допомогою опитувальника "Копінг-поведінка в стресових ситуаціях (CISS)" (Parker, Endler, 1992). Для статистичного аналізу використано: методи описової статистики; кореляційний аналіз (Пірсон); критерії розрізнення (t-Стьюдента, F-Фішера та η^2 -ета-квадрат); дискримінантний аналіз із покроковим введенням змінних. Загальну **вибірку** дослідження склали 132 особи віком 18-23 роки. **Результати.** У досліджуваних молодих людей (загалом за вибіркою) діагностовано високий рівень прояву реактивної ($M = 53.42$; $SD = 12.103$) та особистісної ($M = 49.942$; $SD = 10.068$) тривожності. Відмінності за критерієм "тривожність" ($t = 2.571$; $p < .05$; $d = .316$) статистично значущі. Водночас виявлено відмінності щодо прояву у вибірці чоловіків ($M = 40.08$; $SD = 8.251$) і жінок ($M = 50.97$; $SD = 9.685$) особистісної ($t = -3.902$; $p < .01$; $d = -1.140$) та ситуативної ($t = -3.510$; $p < .01$; $d = -1.019$) тривожності. Молоді люди (загалом за вибіркою) застосовують копінг "уникнення" ($M = 53.42$; $SD = 8.895$) і копінг, орієнтований на проблему ($M = 52.70$; $SD = 8.341$). Проте жінки ($M = 48.13$; $SD = 10.911$) порівняно з чоловіками ($M = 39.69$; $SD = 8.149$) більш схильні до використання емоційно-орієнтованого копінгу ($t = -2.644$; $p < .01$; $d = -.772$). Констатовано пряму кореляцію особистісної тривожності з емоційно-орієнтованим копінгом ($R = .744$; $p < .01$; $R^2 = .553$) й обернену – з показником проблемно-орієнтованого копінгу ($R = -.276$; $p < .01$; $R^2 = .076$). Ситуативна тривожність прямо корелює з емоційно-орієнтованим копінгом ($R = .597$; $p < .01$; $R^2 = .356$). **Дискусія і висновки.** Констатовано зв'язок особистісної й ситуативної тривожності молодих людей та захисних копінг-стратегій (емоційно-орієнтований копінг). За проблемно-орієнтованим копінгом і копінгом, орієнтованим на уникнення, статистично значущих відмінностей не виявлено. Результати дискримінантного аналізу засвідчили домінування емоційного копінгу, що супроводжує як особистісну, так і ситуативну тривожність. Це негативно позначається не лише на успішності діяльності, але й супроводжується фізіологічними проблемами, знижуючи якість життя та

people.

Keywords: avoidance strategy, emotion-focused strategy, problem-focused strategy, emotions, discrete equations, discriminant analysis, predictors.

Introduction

The world, in which local and global conflicts become a part of individual lives, prompts researchers to thoroughly study the nature of specific emotional reactions and the mechanisms by which people choose behavioral strategies and activate personal resources to overcome the difficulties of life caused by war traumas. The consequences of war manifest in various dimensions. For an individual, they can be real and objectively measurable (e.g., destruction or loss of housing and belongings, relocation and adaptation to a new physical and social environment, changes in familiar conditions of self-realization, etc.) and/or mental and subjective (e.g., experiencing the loss of loved ones, negative expectations about the present and future for oneself and loved ones, fear of further losses, uncertainty, psychosomatic reactions to difficult life circumstances, and increased anxiety in uncertain situations).

According to Z. Kundii et al. (2024), war is one of the strongest stress factors, leading to anxiety disorders, and cognitive, behavioral, and emotional dysfunctions. N. Vahidniya et al. (2024) argue that living in conflict zones, forced displacement, and migration are factors that disrupt mental health. Studies have shown that psychological trauma significantly affects the mental states of children both during and after the war (Hadi et al., 2013). Research by C. Goren and E. Neter (2016) confirmed that a negative and harsh perception of danger complicates the formation of a coherent worldview, thereby contributing to existential anxiety and symptoms of post-traumatic stress disorder.

It is significant that the fear of war affects the mental health of people even in communities not directly affected by the war. Concerns are mostly related to the impact of war on the military

психічне благополуччя молодих людей.

Ключові слова: стратегія уникнення, емоційно-орієнтована стратегія, проблемно-орієнтована стратегія, емоції, дискретні рівняння, дискримінантний аналіз, предиктори.

Вступ

Світ, у якому локальні та глобальні конфлікти стають частиною життя особистості, спонукає науковців до ґрунтовного дослідження природи виникнення конкретних емоційних реакцій людей, механізму вибору ними поведінкових стратегій, прийомів актуалізації особистісних ресурсів для подолання труднощів життєздійснення, викликаних травмами війни. Наслідки війни представлені різними площинами вияву. Для конкретної особистості вони можуть бути реальними, об'єктивно вимірюваними (руйнування або втрата житла й речей, переїзд та адаптація до нового фізичного й соціального середовища, зміна звичних умов само- та життєздійснення тощо) та / або ментальними, суб'єктивними (переживання втрати рідних і близьких, негативні експектації щодо теперішнього та майбутнього свого і близьких, страх перед втратами, невпевненість, поява психосоматичних реакцій на складні обставити життя й діяльності, підвищення рівня тривожності в ситуації невизначеності тощо).

Війна, на думку Z. Kundii et al. (2024), один із найсильніших чинників стресу, що призводить до тривожних розладів, когнітивних, поведінкових та емоційних дисфункцій. N. Vahidniya et al. (2024) вважають, що життя в зонах конфлікту, вимушене переміщення та міграція є чинниками порушення психічного здоров'я. Цікавими є дослідження вікових особливостей осіб, які зазнали впливу військової травми. З'ясовано, що психологічна травматизація значно впливає на психічні стани дітей безпосередньо в часі та після війни (F. Hadi et al., 2013). У дослідженнях С. Goren, Е. Neter (2016) підтверджено, що негативне й жорстке сприйняття небезпек ускладнює побудову особистістю цілісного світогляду, тим самим сприяючи агрегації в неї екзистенційної тривоги й симптомів посттравматичного стресового розладу.

Значущим вважаємо той факт, що

and macroeconomic spheres, as well as coping strategies (resistance, support). These strategies are significantly associated with anger and anxiety (Raccanello et al., 2024). Similar findings are reported in studies on the indirect effects of war, particularly on Italian youth. The fear of war, according to the authors, fuels their anxiety about the future and determines their intolerance to uncertainty, with psychological stress indicators being significantly higher in women than in men (Regnoli et al., 2024).

Analysis of publications by Ukrainian scientists allows for the conclusion that considerable attention is paid to the phenomenon of anxiety caused by the assessment of dangers in wartime conditions (Horenko, 2023; Shestopal et al., 2022; Atamanchuk, 2022; Kostruba & Lyashko, 2023; Chachko & Travinina, 2024). The relationship between stress levels and educational programs attended by higher education students has been studied. Specifically, it has been shown that students in civilian specializations demonstrate higher stress levels compared to police cadets (Chachko & Travinina, 2024).

The context of the analyzed research is complemented by studies on coping strategies in wartime conditions (Karamiushka, 2022; Okolotenko et al., 2023). Attention to coping is primarily related to its vision as a way for individuals to respond to stressful situations (Frydenberg, 1999). However, L. Velytchenko and M. Fu (2021) suggest considering coping as an interactive phenomenon in human life, formed during the development of psychological mechanisms in interpersonal relationships. The integrity of personality in this perspective is represented by behavioral patterns that an individual perceives as effective during various interactions. In typical (peaceful) life conditions during the youth period, researchers believe that strategies such as “seeking social support” and “positive reevaluation” dominate (Velytchenko & Fu, 2021). They logically highlight the main trend in the development of coping behavior during this age period: the transition from spontaneous

страх перед війною впливає на психічне здоров'я людей, навіть у громадах, яких не торкнулася війна. Занепокоєння здебільшого пов'язані з впливом війни на військову й макроекономічну сфери та стратегіями подолання (протистояння, підтримка). Саме останні значущо пов'язані з гнівом і тривогою (Raccanello et al., 2024). Суголосними є дослідження опосередкувальних ефектів впливу війни, зокрема, на італійську молодь. Страх війни, на думку авторів, підживлює їх тривогу про майбутнє та детермінує нетерпимість до невизначеності, причому показники психологічного стресу в жінок значно вищі, ніж у чоловіків (Regnoli et al., 2024).

Аналіз публікацій українських учених уможливорює висновок про значну увагу до феномену тривожності, спричиненої оцінюванням небезпек в умовах війни (Горенко, 2023; Шестопал та ін., 2022; Атаманчук, 2022; Коструба, Ляшко, 2023; Чачко, Травініна, 2024). Досліджено зв'язок між рівнем стресу та освітніми програмами, на яких навчаються здобувачі вищої освіти. Зокрема показано, що здобувачі цивільних спеціальностей демонструють вищий рівень стресу на відміну від курсантів поліції (Чачко, Травініна, 2024).

Контекст проаналізованих розвідок доповнюють дослідження копінг-стратегій в умовах війни (Карамушка, 2022; Okolotenko et al., 2023). Увага до копіngu насамперед пов'язана з його візією як способу реагування особистості на стресову ситуацію (Frydenberg, 1999). Однак Л. Велитченко, М. Фу (2021) пропонують розглядати копінг як інтерактивний феномен у життєдіяльності людини, що виформовується в процесі становлення психічних механізмів її міжособистісних взаємин. Цілісність особистості в такому ракурсі представляють патерни поведінки, які особа сприймає як результативні під час інтеракцій різного змісту й рівня. У звичних (мирних) умовах життєдіяльності в юнацькому віці, на думку дослідників, переважають стратегії “пошук соціальної підтримки” та “позитивна переоцінка” (Велитченко, Фу, 2021). Вони логічно увиразнюють основну тенденцію розвитку копінг-поведінки в цей віковий період: перехід від спонтанних до довільних форм через соціальне навчання, за-

to deliberate forms through social learning and the involvement of experienced participants in interactions.

Summarizing the literature review on anxiety, stress, and coping strategies, it should be noted that there are sufficient studies on the interrelationship between stress, depression, and anxiety (Dantzer, 2012; Dantzer et al., 2011; Maes, 2008). However, the issue of the relationship between anxiety and coping behavior requires further analysis, especially concerning young people during wartime.

Hypothesis. Given the lack of stable behavioral patterns in youth, it is assumed that young people use defensive coping strategies to overcome manifestations of anxiety.

The purpose of the article is to reveal the relationship between anxiety in youth and the coping strategies they use to overcome objectively and subjectively difficult life situations.

Methods

Methodology. The study is based on the scientific ideas and approaches of experts who reflect the understanding of stress and personal resilience (Kundii et al., 2024; Vahidniya et al., 2024), war trauma (Hadi et al., 2013; Długosz, 2023), and post-traumatic disorder (Goren et al., 2016), coping strategies during wartime (Karamushka, 2022; Okolotenko et al., 2023; Frydenberg, 1999; Sowan et al., 2024; Xu et al., 2023; Kostruba, Fishchuk, 2023), strategies for overcoming symptoms of poor mental health (Pimenta et al., 2024), and life events (Polatci et al., 2023; Vintilă, 2023; Chudzicka-Czupała et al., 2023), as well as personal resourcefulness (Halian et al., 2023; Halian et al., 2020). Studies in medicine are noteworthy (Hayward et al., 2022; Jong et al., 2023). Additionally, research in sports has examined the role of the emotional component in psychological resilience (Popovych et al., 2022) and self-efficacy (Halian et al., 2023; Popovych et al., 2022; 2023) in both young and mature athletes.

Participants. The overall sample of the

лучення досвіду обізнаних учасників взаємин.

Узагальнюючи огляд літератури з проблеми тривожності, стресу та копінг-стратегій поведінки особистості, зауважимо достатність досліджень взаємного зв'язку між стресом, депресією та тривогою (Dantzer, 2012; Dantzer et al., 2011; Maes, 2008). Проте потребує поглибленого аналізу проблема зв'язку тривожності та копінг-стратегій поведінки, особливо якщо це стосується молодих людей у часі війни.

Гіпотеза. З огляду на несформованість у юнацькому віці стійких патернів поведінки, припускаємо використання молоддю захисних копінгів, що сприяють подоланню проявів тривожності.

Метою статті є розкриття зв'язку між виявом тривожності в молоді та копінг-стратегіями, якими вони долають об'єктивно й суб'єктивно складні ситуації життєздійснення.

Методи

Методологія. Засадничими для дослідження стали наукові ідеї та підходи фахівців, що відображають у своїх працях розуміння стресу та стресостійкості особистості (Kundii et al., 2024; Vahidniya et al., 2024), воєнної травми (Hadi et al., 2013; Długosz, 2023) та постратравматичного розладу (Goren et al., 2016), копінг-стратегій в умовах війни (Карамушка, 2022; Okolotenko et al., 2023; Frydenberg, 1999; Sowan et al., 2024; Xu et al., 2023; Kostruba, Fishchuk, 2023); стратегій подолання симптомів слабкого психічного здоров'я (Pimenta et al., 2024) та життєвих подій (Polatci et al., 2023; Vintilă, 2023; Chudzicka-Czupała et al., 2023), особистісної ресурсності суб'єкта (Halian et al., 2023a; Halian et al., 2020). Заслужують уваги дослідження в медицині (Hayward et al., 2022; Jong et al., 2023). Окремо слід відзначити дослідження у спорті, у яких вивчено роль емоційного компоненту в психологічній стійкості (Popovych et al., 2022a) та самоефективності (Halian et al., 2023b; Popovych et al., 2022b; 2023a) юних і зрілих спортсменів.

Учасники. Загальну вибірку дослідження склали 132 молоді людини (здобувачі вищої освіти). Вибірка гетерогенна (чоловіки – 47 осіб, жінки – 85 осіб), віком 18–23 (M= 19.05; SE= .105; SD = 1.219) роки, сформована рандомним

Coping Strategies in the Behavioral Models of Youth in Martial Law Conditions

study consisted of 132 young people (university students). The sample was heterogeneous (47 men and 85 women) aged 18–23 ($M = 19.05$; $SE = .105$; $SD = 1.219$), formed using a random method. The respondents resided in small towns, villages, and regional centers of Ukraine.

Procedures and Instruments. The “Spielberger State-Trait Anxiety Inventory” (STAI, 1970) was used to diagnose anxiety as a personality trait and as a state at the time of measurement. Reactive (situational) anxiety is the subject’s current emotional response to an extreme or stressful situation. Trait anxiety is an acquired behavioral disposition. The respondent is asked to rate their experiences at a specific moment in time on a five-point scale. The constructs diagnosed are the levels of reactive (situational) and trait anxiety. The “Coping Inventory for Stressful Situations” (CISS) (Parker, Endler, 1992) test involves assessing the potential reactions of respondents to various difficult or stressful situations. Respondents are asked to rate on a five-point scale how often they behave similarly in a challenging situation. The diagnosed indicators are the coping strategies used by the respondent: problem-focused coping (PFC), emotion-focused coping (EFC), avoidance coping (AC), subscale “distraction”, and subscale “social diversion”.

Variables. In the discriminant analysis, the dependent variables were the indicators of trait and situational anxiety. The independent variables were the coping strategies used by the youth depending on the level of anxiety manifestation.

Statistical Analysis. The study was conducted using a confirmatory strategy with a prediction of the relationship between independent and dependent variables. Statistical analysis of the results was performed using a range of statistical methods: descriptive statistics, comparative and correlation analysis using the IBM SPSS software version 27, and discriminant analysis using the Statistics-8 software.

Results

The manifestations of anxiety among

методом. Місце проживання респондентів – невеликі містечка, села та обласні центри України.

Процедура та інструменти. “Шкалою тривоги Спілберґера (State-Trait Anxiety Inventory, STAI, 1970)” продіагностовано тривожність як рису особистості і як її стан під час виміру. Реактивна (ситуативна) тривожність – стан суб’єкта як поточна емоційна реакція на екстремальну або стресову ситуацію. Тривожність як риса особистості – набута поведінкова диспозиція. Досліджуваному пропонують за п’ятибальною шкалою оцінити свої переживання в певну мить часу. Діагностованими конструктами є рівні реактивної (ситуативної) та особистісної тривожності. Тест “Копінг-поведінка в стресових ситуаціях (CISS)” (Parker, Endler, 1992) передбачає оцінювання у досліджуваних можливих реакцій на різні складні або стресові ситуації. Потрібно за п’ятибальною шкалою оцінити, як часто респондент поводить себе подібно в скрутній ситуації. Діагностованими ознаками є копінг-стратегії, які застосовує респондент: проблемно-орієнтований копінг (ПОК), емоційно-орієнтований копінг (ЕОК), копінг, орієнтований на уникнення (КОУ), субшкала “відволікання” та субшкала “соціальне відволікання”.

Змінні. У дискримінантному аналізі залежною змінною стали показники особистісної та ситуативної тривожності. Незалежними змінними є копінг-стратегії, які застосовує молодь залежно від рівня прояву тривожності.

Статистичне аналізування. Дослідження виконано з використанням констатувальної стратегії з прогнозуванням взаємозв’язку незалежних та залежних змінних. Статистичне аналізування результатів проведено за допомогою низки статистичних методів: описової статистики, порівняльного та кореляційного аналізу із застосуванням статистичної програми IBM SPSS, версія 27, а також дискримінантного аналізу із застосуванням статистичної програми Statistics-8.

Результати

Проаналізовано властиві респондентам прояви тривожності й характерні для них типи захисної поведінки. Високий рівень

respondents and the characteristic types of defensive behavior were analyzed. A high level of trait and situational anxiety was found in the range of 46–80 points. The descriptive statistics results for the entire sample are presented in Tabl. 1.

особистісної та ситуативної тривожності перебуває в діапазоні 46–80 балів. Результати описової статистики для всієї вибірки представлені в таблиці 1.

Table 1. Descriptive Statistics of Diagnosed Variables (for the entire sample, n = 132)

Таблиця 1. Описові статистики показників діагностованих змінних (для усієї вибірки, n = 132)

Variables Змінні	Levine's Test Критерій Левіня ^a	t – Student's F – ANOVA		M	SE _M	SD	Normality of distribution Нормальність розподілу			
		t; F; p	ES				A	K	K-S ^b (p)	Sh-W (p)
PA	p = .851	t = 2.571	d = .316	49.90	.876	10.068	-.247	-.443	.075	.138
SA		p < .05		53.42	1.053	12.103	-.031	-.852	.200*	.028
PFC	p = .103	F = 16.231	η ² = .076	52.70	.726	8.341	-.498	.229	.086	.076
EFC		p < .01		47.30	.972	11.168	-.026	-.607	.200*	.322
AC		53.42		.774	8.895	-.482	.180	.057	.052	
AC: D	p = .135	t = 13.192	d = 1.624	24.50	.405	4.659	-.304	-.208	.026	.151
AC: SD		p < .01		17.39	.355	4.084	-.171	-.527	.196	.059

Note: a – Levene's test for equality of variances (equal variances assumed); F – Fisher's criterion; t – Student's t-test; p – statistical significance; ES – effect size (d Coen's; η² – effect size criterion); M – arithmetic mean; SD – standard deviation; SEM – standard error of the mean; A – asymmetry; E – kurtosis; K-S (Kolmogorov-Smirnov Test) – Kolmogorov-Smirnov criterion; Sh-W (Shapiro-Wilk's Test) – Shapiro-Wilk's criterion; * – lower significance threshold for the Kolmogorov-Smirnov criterion. For the Shapiro-Wilk criterion, the lower significance threshold is p > .05; b – Lilliefors significance correction; PA – personal anxiety; SA – situational anxiety; PFC – problem-focused coping; EFC – emotion-focused coping; AC – avoidance coping; AC: D – distraction; AC: SD – social diversion.

Примітка: а – критерій рівності дисперсій Левіня (передбачено рівні дисперсії); F – критерій Фішера; t – Стьюдента; p – статистична значущість; ES – розмір ефекту (d Coen's; η² – критерій розміру ефекту); M – середнє арифметичне; SD – стандартне відхилення; SEM – стандартна помилка середнього; A – асиметрія; E – ексцес; K-S (Kolmogorov-Smirnov Test) – критерій Колмогорова-Смірнова; Sh-W (Shapiro-Wilk's Test) – критерій Шапіро-Вілкі; * – нижня межа значущості для критерію Колмогорова-Смірнова. Для критерію Шапіро-Вілкі нижня межа значущості становить p > .05; b – корекція значущості Лільєфорса; OT – особистісна тривожність; CT – ситуативна тривожність; ПОК – проблемно-орієнтований копінг; ЕОК – емоційно-орієнтований копінг; КОУ – копінг, орієнтований на уникнення; КОУ: СВ – суб'єктивне відволікання; КОУ: ССВ – суб'єктивно-соціальне відволікання.

For a deeper analysis of the obtained results, the subjects were divided by gender. Descriptive statistics for men and women are presented in Tabl. 2. At the same time, the normality of the distribution of the obtained indicators was calculated to ensure accurate determination of statistical analysis methods. Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk criteria were considered, as well

Для поглибленого аналізу отриманих результатів досліджувані були розподілені за критерієм статі. Описові статистики для чоловіків і жінок представлені в табл. 2. Водночас проведено розрахунок нормальності розподілу отриманих показників для подальшого безпомилкового визначення методів статистичного аналізу. До уваги взято: критерії Колмогорова-Смірнова та

as asymmetry and kurtosis indicators. The results presented in Tabl. 1 and 2 demonstrate a tendency toward a normal distribution, which, combined with a sufficient number of subjects, justifies the use of parametric statistics.

Шапіро-Вілка, а також показники асиметрії та ексцесу. Представлені в табл. 1 і 2 результати засвідчують тенденцію розподілу значень до нормального, що разом із достатньою кількістю досліджуваних робить правомірним застосування параметричної статистики.

Table 2. Descriptive Statistics for Male and Female Samples (n = 132)

Таблиця 2. Описові статистики для чоловічої та жіночої вибірок (n = 132)

	Variables Змінні	N	Min	Max	M	SEM	SD	Normality of distribution Нормальність розподілу			
								A	E	K-S ^a (P)	Sh-W (P)
Мел/Чоловіки (n = 47)	PA/OT	47	28	59	40.08	2.288	8.251	.579	1.248	.200	.373
	SA/CT	47	29	63	42.69	2.813	10.144	.831	.036	.200	.349
	PFC/ПОК	47	30	60	52.23	2.307	8.318	-1.901	3.818	.018	.005
	EFC/ЕОК	47	19	63	39.69	3.054	11.010	.347	.969	.200	.919
	AC/KOY	47	33	62	49.15	2.460	8.868	-.035	-.863	.200	.456
	AC: D KOY:CB	47	14	27	21.69	1.298	4.679	-.416	-1.01	.200	.158
	AC: SD KOY:CCB	47	10	23	16.85	1.079	3.891	-.224	-.476	.200	.935
Жомен/Жінки (n=85)	PA/OT	85	26	70	50.97	.888	9.685	-.334	-.227	.054	.186
	SA/CT	85	29	77	54.60	1.077	11.751	-.093	-.763	.200	.056
	PFC/ПОК	85	26	70	52.76	.768	8.377	-.385	.023	.200	.244
	EFC/ЕОК	85	27	74	48.13	1.000	10.911	-.036	-.670	.200	.144
	AC/KOY	85	25	72	53.88	.808	8.810	-.545	.424	.161	.048
	AC: D KOY:CB	85	11	35	24.81	.419	4.572	-.298	-.157	.064	.170
	AC: SD KOY:CCB	85	6	25	17.45	.377	4.116	-.176	-.515	.200	.084

Note: N – number of subjects; min – minimum value; max – maximum value; M – arithmetic mean; SEM – standard error of the mean; SD – standard deviation; A – asymmetry; E – kurtosis; K-S (Kolmogorov-Smirnov Test) – Kolmogorov-Smirnov criterion; Sh-W (Shapiro-Wilk's Test) – Shapiro-Wilk's criterion.

Примітка: N – кількість досліджуваних; міх – мінімальне значення; тах – максимальне значення; M – середнє арифметичне; SEM – стандартна помилка середнього; SD – стандартне відхилення; A – асиметрія; E – ексцес; K-S (Kolmogorov-Smirnov Test) – критерій Колмогорова-Смірнова; Sh-W (Shapiro-Wilk's Test) – критерій Шапіро-Вілкса.

The study revealed differences in anxiety levels and coping strategies between the male and female samples. The results of the comparative analysis, conducted using the t-test for independent samples, are presented in Tabl. 3.

Під час дослідження виявлено різницю в показниках прояву тривожності та копінг-стратегій у вибірці чоловіків та жінок. Показники порівняльного аналізу, проведеного з використанням t-критерію для незалежних вибірок, представлені в табл. 3.

Table 3. Comparative Analysis of Variances for Male and Female Samples

Таблиця 3. Показники порівняльного аналізу дисперсій для чоловічої та жіночої вибірок

Variables Змінні	Критерій Левіня ^a Levine's Test		t-test for equality of means t-критерій для рівності середніх							d Coen's
	F	P	t	N	P	Average difference Середня різниця	SE difference різниці	95 CI		
								Lower Нижня	Upper Верхня	
PA	1.153	.285	-3.902	130	.000	-10.898	2.793	-16.424	-5.372	-1.140
SA	.918	.340	-3.510	130	.001	-11.904	3.392	-18.615	-5.194	-1.019
PFC	.674	.413	-.215	130	.830	-.526	2.445	-5.363	4.312	-.063
EFC	.227	.635	-2.644	130	.009	-8.434	3.190	-14.745	-2.123	-.772
AC	.014	.906	-1.836	130	.069	-4.729	2.575	-9.823	.366	-.536
AC: D	.028	.868	-2.327	130	.022	-3.114	1.338	-5.762	-.466	-.680
AC: SD	.165	.685	-.501	130	.617	-.599	1.196	-2.966	1.768	-.146

Note: a – Levene's test for equality of variances (equal variances assumed); F – Fisher's criterion; p – statistical significance; t – Student's t-test; SE – standard error; 95 CI – confidence interval; d Coen's – effect size.

Примітка: a – критерій рівності дисперсій Левіня (передбачено рівні дисперсії); F – критерій Фішера; p – статистична значущість; t – Стьюдента; SE – стандартна помилка; 95 CI – довірчий інтервал; d Coen's – розмір ефекту.

Differences in the choice of coping behaviors among the subjects were identified (Tabl. 4).

Діагностовано відмінності у виборі досліджуваними копінг-поведінки (табл. 4).

Table 4. ANOVA Indicators for the "Coping Strategies" Variables

Таблиця 4. Показники ANOVA для змінних "копінг-стратегії"

ANOVA						Confidence interval Довірчий інтервал		
Coping strategies Копінг-стратегії	Sum of squares Сума квадратів	Degrees of freedom Ступені свободи	Average square Середній квадрат	F	p	η^2	95% CI	
							Lower Нижня	Upper Верхня
Between groups Між групами	2958.323	2	1479.162	16.231	.000	.076	.031	.128
Within groups Усередині груп	35815.038	393	91.132					
In total Усього	38773.361	395						

Note: η^2 – Eta-squared, assessed based on the fixed-effects model.

Примітка: η^2 – Ета-квадрат оцінюється на основі моделі фіксованих ефектів.

Coping Strategies in the Behavioral Models of Youth in Martial Law Conditions

In line with the study's objective, the relationship between anxiety in youth and the coping strategies they use to overcome objectively and subjectively difficult life situations was revealed. For this purpose, a Pearson correlation analysis was conducted (Tabl. 5).

З огляду на мету дослідження, розкрито зв'язок між виявом тривожності в молоді та копінг-стратегіями, якими вони долають об'єктивно й суб'єктивно складні ситуації життєздійснення. Для цього використано кореляційний аналіз за критерієм Пірсона (табл. 5).

Table 5. Correlation Analysis Indicators for the Independent Variables

Таблиця 5. Показники кореляційного аналізу за показниками незалежних змінних

Variables	PA/OT	SA/CT	PFC/ПЮК	EFC/ЕЮК	AC/КОУ	AC:D/КОУ:СВ
SA/CT	.628**					
PFC/ПЮК	-.276**	-.040				
EFC/ЕЮК	.744**	.597**	-.076			
AC/КОУ	-.109	-.059	.390**	.056		
AC:D/КОУ:СВ	.089	.011	.107	.202*	.819**	
AC:SD/КОУ:CCB	-.213*	-.101	.445**	-.050	.785**	.382**

Note: * – $p < .05$; ** – $p < .01$; R^2 – coefficient of determination, indicating the effect size (calculated only for statistically significant correlations).

Примітка: * – $p < ,05$; ** – $p < ,01$; R^2 – коефіцієнт детермінації, який вказує на розмір ефекту (розраховано тільки для статистично значущих кореляцій).

To predict the causal relationship between personal and situational anxiety and the coping behaviors of young people, discriminant analysis with stepwise variable inclusion was applied. For this, the Statistics-8 software package was used. The dependent variables were high and low levels of situational and personal anxiety, presented on a nominal scale. Discrete equations for the "situational anxiety" and "personal anxiety" models are presented in Tabl. 5. The differentiation of the subjects based on the "high-low level" criterion was conducted using cluster analysis.

Під час прогнозування каузального зв'язку особистісної та ситуативної тривожності з поведінковими копінг-стратегіями молодих людей застосовано дискримінантний аналіз із покроковим введенням змінних. Для цього використано прикладний пакет статистичної програми Statistics-8. Залежною змінною стали високий і низький рівні прояву ситуативної та особистісної тривожності, які представлені в номінальній шкалі. Дискретні рівняння для моделей "ситуативна тривожність" та "особистісна тривожність" представлені в таблиці 6. Диференціацію досліджуваних за критерієм "високий-низький рівень" прояву ознаки проведено на основі кластерного аналізу.

Table 6. Discriminant Analysis Indicators for Dependent Variables “Situational Anxiety” / “Personal Anxiety”

Таблиця 6. Показники дискримінантного аналізу для залежних змінних “ситуативна тривожність” / “особистісна тривожність”

Variables Змінні	Step Крок	F - on/off	cc 1	cc 2	P	λ -Wilks'	F-value	cc 1	cc 2	P
Results of the stepwise analysis for “situational anxiety” Підсумки покрокового аналізу для “ситуативна тривожність”										
EFC ЕОК	1	64.71056	1	130	.000	.66765	64.710	1	130	.000
PFC ПОК	2	3.05640	1	129	.082	.65220	34.395	2	129	.000
AC КОУ	3	1.62659	1	128	.204	.64402	23.583	3	128	.000
Results of the stepwise analysis for “personal anxiety”										
EFC ЕОК	1	27.57800	1	130	.000	.82498	27.578	1	130	.000
AC: SD КОУ: СВ	2	1.32864	1	129	.251	.81657	14.488	2	129	.000

Note: F – included/excluded – Fisher’s criterion for including/excluding a variable in the model; λ -Wilks’ – Wilks’ Lambda criterion. F-value – criterion for the entire model; p – significance.

Примітка: F – вкл/викл – критерій Фішера в ситуації включення/виключення змінної в моделі; λ -Wilks’ – критерій Лямбда Вілкса. F-знач. – критерій для усієї моделі; p – значущість.

Discussion

An analysis of primary statistics based on the Spielberger State-Trait Anxiety Inventory (STAI) revealed the dominance of high levels of situational (reactive) and personal (trait) anxiety among the subjects (see Tabl. 1). According to the Student’s t-test, the difference between personal and situational anxiety indicators is statistically significant ($p < .050$; $d = .316$). The observed differences have a small effect size (d Coen’s), but it is present. Based on the results, it can be stated that the subjects are under the influence of stress caused by the war situation, which is filled with complexity and uncertainty.

Differences in the manifestation of personal anxiety among men were confirmed (see Tabl. 2). These differences are statistically significant according to the Student’s t-test ($p < .010$; $d = -1.140$). Men also differ in the manifestation of situational anxiety ($p < .010$; $d = -1.019$). Thus, it is asserted that women show stronger manifestations of both situational and personal

Дискусія

Аналіз первинних статистик за результатами методики “Шкала тривоги Спілбергера (STAI)” засвідчив домінування в досліджуваних високого рівня ситуативної (реактивної) та особистісної тривожності (див. табл. 1). За критерієм t-Стьюдента різниця між показниками особистісної та ситуативної тривожності є статистично значущою ($p < .050$; $d = .316$). Наявні відмінності мають незначний ефект (d Coen’s), проте він є. З огляду на отримані результати можемо констатувати перебування досліджуваних під впливом стресу, що спричинена ситуацією війни, яка наповнена складністю та невизначеністю.

Засвідчено відмінності в прояві особистісної тривожності чоловіків (див. табл. 2). Відмінності статистично значущі за критерієм t-Стьюдента ($p < .010$; $d = -1.140$). Відрізняються чоловіки й за проявом ситуативної тривожності ($p < .010$; $d = -1.019$). Тому стверджуємо сильніший прояв ситуативної та особистісної тривожності в жінок порівняно з чоловіками.

Вибір копінг-поведінки досліджуваних

anxiety compared to men.

The choice of coping behaviors among the subjects also has its specificity. Based on the mean values, differences in interest in certain types of coping are observed ($p < .001$; $\eta^2 = .076$) (ANOVA) (see Tabl. 4). The observed differences have a medium effect, which allows them to be considered as influential factors. It should be noted that given the significance of the Levene's criterion ($p > .103$), the sample is homogeneous. Since the variance approximates a normal distribution, parametric methods can be used.

If there are no significant differences between men and women in problem-focused coping ($p > .05$; $d = .063$), differences do exist in other aspects (see Tabl. 3). For instance, men are less likely than women to use emotion-focused coping ($p < .01$; $d = -.772$). Additionally, women more frequently use avoidance coping than men. This difference is not statistically significant ($p > .05$; $d = -.536$), but such a tendency is observed. Differences are also recorded in the avoidance coping subscale: subjective distraction ($p < .05$; $d = -.680$). At the same time, differences in the "subjective-social distraction" subscale are not statistically significant ($p > .05$; $d = -.146$) (see Tabl. 3).

The study established several interrelationships. For instance, the personal anxiety indicator is significantly correlated with the situational anxiety indicator ($p < .01$). This correlation explains 39.4% of the variance ($R^2 = .394$) (see Tabl. 4). This connection is expected, as these two types of anxiety are closely related. This means that as personal anxiety increases, situational anxiety also increases, and vice versa. We cannot assert a causal relationship here, but we do note the presence of a connection.

A positive correlation between personal anxiety and emotion-focused coping was found ($p < .01$; $R^2 = .553$). The obtained values indicate a direct dependence between these variables. It can be stated that young people who engage in emotion-focused coping typically have high personal anxiety. Our results are consistent with the study by F. Ghasemi (2022), which found that teachers who are just starting their professional careers (young people) are more susceptible to

також має свою специфіку. З огляду на середні значення, спостерігаємо відмінності у вияві цікавості до того чи іншого копіngu ($p < .001$; $\eta^2 = .076$) (ANOVA) (див. табл. 4). Наявні відмінності мають середній ефект, що уможливорює розглядати їх як впливові фактори. Зауважимо, що з огляду на значущість критерію Левеня ($p > .103$) вибірка однорідна. Позаяк дисперсія має наближений до нормального розподіл, то допустимо використовувати параметричні методи.

Якщо за "проблемно-орієнтованим копіngом" суттєвих відмінностей між чоловіками й жінками не виявлено ($p > .05$; $d = .063$), то за іншими такі відмінності є (див. табл.3). Так, чоловіки рідше, ніж жінки, використовують емоційно-орієнтований копіng ($p < .01$; $d = -.772$). Також жінки частіше, ніж чоловіки, вдаються до копіngu "уникнення". Ця відмінність не є статистично значущою ($p > .05$; $d = -.536$), проте така тенденція спостерігається. Також відмінності зафіксовані за субшкалою копіngu уникнення: суб'єктивне відволікання ($p < .05$; $d = -.680$). Водночас не є статистично значущими відмінності за шкалою "суб'єктивно-соціальне відволікання" ($p > .05$; $d = -.146$) (див. табл.3).

У процесі дослідження констатовано низку взаємозв'язків. Так, показник особистісної тривожності значущо корелює з показником ситуативної тривожності ($p < .01$). Ця кореляція пояснює 39.4% дисперсії ($R^2 = .394$) (див. табл. 4). Такий зв'язок є очікуваним, позаяк ці два види тривожності перебувають в орбіті один одного. Це означає, що зі зростанням особистісної тривожності зростає ситуативна тривожність і навпаки. Ми не можемо тут стверджувати каузальну залежність, а констатуємо наявність зв'язку.

Констатовано додатну кореляцію особистісної тривожності та емоційно-орієнтованого копіngu ($p < .01$; $R^2 = .553$). Отримані значення вказують на пряму залежність цих змінних. Можна констатувати, що молоді люди з емоційно-орієнтованим копіngом зазвичай наділені високою особистісною тривожністю. Отримані нами результати суголосні з дослідженням F. Ghasemi (2022). Учений констатує, що вчителі, які починають професійну діяльність (молоді люди), є більш сприйнятливі до стресу, тоді як вчителі з досвідом роботи схильні переживати

stress, while experienced teachers are more prone to anxiety and depression (Ghasemi, 2022).

Several negative correlations between personal anxiety and other variables were identified. Specifically, personal anxiety negatively correlates with “problem-focused coping” ($p < .01$; $R^2 = .076$). This suggests that high personal anxiety hinders the resolution of complex problematic situations. Additionally, a negative correlation was found between personal anxiety and “subjective-social distraction”, a subscale of avoidance coping ($p < .05$; $R^2 = .045$). This indicates that anxious individuals need social interaction, particularly in interpersonal contacts. In the study by A. Rutherford and N. Endler, increased use of avoidance strategies was documented at high levels of anxiety (Rutherford et al., 1999). Low avoidance scores and high emotion-focused coping scores in CISS predicted the use of cognitive strategies (Rutherford et al., 1999).

Regarding situational anxiety, only one significant correlation was identified. The situational anxiety indicator positively correlates with emotion-focused coping ($p < .01$; $R^2 = .356$). A similar conclusion is found in the studies by F. Rafnsson et al. The authors noted that an emotion-focused coping strategy was a strong predictor of depressive affect, while task-oriented coping was inversely related to emotional and behavioral problems (Rafnsson et al., 2006).

Thus, the dominance of the emotional component in regulating the behavior of young people with varying levels of anxiety has been established. A similar trend is observed in other studies. For example, in the cross-cultural study by Chudzicka-Czupała et al., it was noted that coping strategies among Ukrainian respondents are focused on problem-solving and emotions and correlate with levels of psychological distress. This aligns with coping strategies for dealing with psychological disorders among residents of Poland and Taiwan (Chudzicka-Czupała et al., 2023). However, emotion-focused strategies such as prayer, distraction through engagement in various activities, or the use of sedatives were not effective in the studies by R. Długosz (2023). Moreover, other factors contributing to the onset

тривогу та депресію (Ghasemi, 2022).

Діагностовано декілька від’ємних кореляцій особистісної тривожності з іншими змінними. Зокрема, особистісна тривожність від’ємно корелює з показником “проблемно-орієнтований копінг” ($p < .01$; $R^2 = .076$). Це схиляє до висновку, що висока особистісна тривожність заважає вирішувати складні проблемні ситуації. Окрім цього, зафіксовано негативну кореляцію особистісної тривожності з показниками “суб’єктивно-соціального відволікання”, що є субшкалою копіngu, орієнтованого на уникнення ($p < .05$; $R^2 = .045$). Це вказує на потребу тривожних особистостей у соціальній взаємодії, зокрема в міжособистісних контактах. У дослідженні A. Rutherford, N. Endler засвідчено збільшення використання поведінкових стратегій уникнення за високого рівня тривоги (Rutherford et al., 1999). Низькі показники уникнення й високі показники подолання емоцій за CISS передбачили використання когнітивних стратегій (Rutherford et al., 1999).

Щодо ситуативної тривожності, то тут діагностовано одну значущу кореляцію. Так, показник ситуативної тривожності додатно корелює з емоційно-орієнтованим копіngом ($p < .01$; $R^2 = .356$). Схожий висновок знаходимо й у дослідженнях F. Rafnsson та інших. Автори зазначають, що копіng-стратегія, яка орієнтована на емоції, була сильним предиктором депресивного афекту, а копіng, орієнтований на завдання, був обернено пов’язаний з емоційними та поведінковими проблемами (Rafnsson et al., 2006).

Отже, констатовано домінування емоційного компонента в регулюванні поведінки молодих людей із різною тривожністю. Схожу тенденцію помічаємо і в інших дослідженнях. Зокрема в кроскультурному дослідженні Chudzicka-Czupała et al. зазначено, що стратегії подолання в українських респондентів зосереджені на проблемі та емоціях і корелюють із рівнями психологічного дистресу. Це суголосно копіngам подолання психологічних розладів жителями Польщі та Тайваню (Chudzicka-Czupała, et al., 2023). Проте такі емоційно-орієнтовані стратегії, як молитва, відволікання уваги шляхом залучення до різних видів діяльності або прийом седативних засобів, не були ефективними в дослідженнях P. Długosz

and course of anxiety in young people should not be overlooked. Interesting studies in this area demonstrate that a significant source of stress for young people (school students and university students) is education in general and academic performance in particular (Pascoe et al., 2019).

To predict the causal relationship between personal and situational anxiety and the coping strategies of young people, discriminant analysis with stepwise variable inclusion was applied. The model "situational anxiety" included three variables: emotion-focused coping (EFC), problem-focused coping (PFC), and avoidance coping (AC). Subscales of the latter coping strategy were not included in the discriminant analysis model (Tabl. 5). The coefficient λ -Wilks' = .6440209, which is greater than 0.5. The exclusion threshold $F(3.128) = 23.58377$ at $p < .01$. As we can see, the proposed model is statistically significant at the level of $p < .01$.

Let us analyze the "weight" of the predictors (independent variables) in explaining the behavior of the subjects with varying manifestations of situational anxiety. Based on the calculated coefficient λ -Wilks' = .6440209 for the entire model, the "situational anxiety" model included three independent variables whose λ -Wilks' values are higher than the calculated value: emotion-focused coping (λ -Wilks' = .667658), problem-focused coping (λ -Wilks' = .652205), and avoidance coping (λ -Wilks' = .644021) (see Tabl. 5). However, only the variable "EFC" after exclusion from the model has an F-exclusion coefficient = 64.71056, which is higher than the calculated value ($F = 23.58377$). Therefore, it can be stated that this variable has the greatest impact on the variability of the dependent variable. That is, it has the greatest influence on the differentiation of the subjects by levels of situational anxiety. Based on the F-exclusion indicators of the second and third discriminative functions for the "situational anxiety" model, their variables do not have such an impact on the dependent variable. Given the significance level of these variables, it is confirmed that only the variable "EFC" ($F = 64.71056$, $p < .01$) compared to others ("PFC" $F = 3.05640$, $p > .05$; "AC" $F = 1.62659$, $p > .05$) is the most significant

(2023). Окрім цього, не варто відкидати інших чинників появи й перебігу тривожності в молодих людей. Цікавими в цій царині є дослідження, які демонструють, що вагомим джерелом стресу для молодих людей (учнів школи і студентів закладів вищої освіти) є освіта загалом та академічна успішність зокрема (Pascoe et al., 2019).

Задля прогнозування каузального зв'язку особистісної й ситуативної тривожності з поведінковими копінг-стратегіями молодих людей застосовано дискримінантний аналіз із покроковим введенням змінних. До моделі "ситуативна тривожність" увійшли три змінних: емоційно-орієнтований копінг (ЕОК), проблемно-орієнтований копінг (ПОК) та копінг, орієнтований на уникнення (КОУ). Підшкали останнього копіngu не увійшли до моделі дискримінантного аналізу (табл. 5). Коефіцієнт λ -Wilks' = .6440209, що більше ніж 0.5. Межовий коефіцієнт виключення $F(3.128) = 23.58377$ при $p < .01$. Як бачимо, запропонована модель є статистично значущою на рівні $p < .01$.

Проаналізуємо "вагу" предикторів (незалежних змінних) у поясненні поведінки досліджуваних із різним проявом ситуативної тривожності. З огляду на розрахований до всієї моделі коефіцієнт λ -Wilks' = .6440209, до моделі "ситуативна тривожність" увійшли три незалежних змінних, у яких значення λ -Wilks' є вищими за розрахунковий: емоційно-орієнтований копінг (λ -Wilks' = .667658), проблемно-орієнтований копінг (λ -Wilks' = .652205) та копінг, орієнтований на уникнення (λ -Wilks' = .644021) (див. табл. 5). Проте лише змінна "ЕОК" після виключення з моделі має коефіцієнт F-виключення = 64.71056, який є вищим за розрахунковий ($F = 23.58377$). Отже, можемо констатувати, що ця змінна найбільше впливає на мінливість значень залежної змінної. Тобто вона найбільше впливає на поділ досліджуваних за рівнями ситуативної тривожності. З огляду на показники F-виключення другої та третьої дискримінативних функцій для моделі "ситуативна тривожність", їхні змінні не мають такого впливу на залежну змінну. Зважаючи на рівень значущості цих змінних, переконаємося в тому, що лише змінна "ЕОК" ($F = 64.71056$, $p < .01$) порівняно з іншими ("ПОК" $F = 3.05640$, $p > .05$; "КОУ" $F = 1.62659$, $p > .05$) є найвагомішою

in the model.

The “personal anxiety” model included two variables: emotion-focused coping and the avoidance coping subscale “subjective distraction” (AC: SD) (Tabl. 5). The coefficient λ -Wilks’ = .8165779. The exclusion threshold $F(2.129) = 14.48818$ at $p < .01$. The proposed model is also statistically significant at the level of $p < .01$. Let us examine the “weight” of the predictors in explaining the behavior of the subjects and the varying manifestations of personal anxiety.

In the discriminant model “personal anxiety”, with stepwise variable inclusion, two predictors were included: “EFC” and the avoidance coping subscale “subjective distraction” (AC: SD). These are the predictors that have a λ -Wilks’ higher than the calculated value (λ -Wilks’ = .8165779), namely: for the variable “EFC” λ -Wilks’ = .824988 and for “AC: SD” λ -Wilks’ = .816578. All values are statistically significant at the level of $p < .010$.

Modeling the process of excluding variables from the model, it was found that only the variable “EFC” ($F = 27.57800$, $p < .010$) has a coefficient higher than the calculated value ($F = 14.48818$). Moreover, given the significance level of the F value for this variable ($p < .010$), its dominance regarding the variability of the dependent variable (personal anxiety) for this model is confirmed. The variable “AC: SD” ($F = 1.32864$; $p > .050$) was included in the model, but it is not determinant in the differentiation by levels of personal anxiety.

In summary, we emphasize the importance of the emotional factor accompanying both personal and situational anxiety. This, in turn, negatively affects not only the success of activities but is also accompanied by physiological problems (Pascoe et al., 2019), reducing the quality of life and mental well-being of individuals (Popovych et al., 2023b; Ribeiro et al., 2018). Therefore, there is a need for thorough research into the connection between emotional intelligence and the coping strategies of individuals. Research confirms the clinical significance of stress factors in wartime situations, highlighting the need for post-war emotional support for people affected by war (McTeague et al., 2004; Howell et al., 2014). It is also important to understand that adaptive coping

в моделі.

До моделі “особистісна тривожність” увійшли дві змінні: емоційно-орієнтований копінг та підшкала копіngu уникнення “суб’єктивне відволікання” (КОУ: СВ) (табл. 5). Коефіцієнт λ -Wilks’ = .8165779. Межовий коефіцієнт $F(2.129) = 14.48818$ при $p < .01$. Запропонована модель також є статистично значущою на рівні $p < .01$. Розглянемо “вагу” предикторів у поясненні зв’язку поведінки досліджуваних та різного прояву особистісної тривожності.

До дискримінантної моделі “особистісна тривожність” при покроковому введенні змінних увійшли два предиктори: “ЕОК” та субшкала копіngu, орієнтованого на уникнення – суб’єктивне витіснення (“КОУ: СВ”). Це предиктори, які мають λ -Wilks’ вищий за розрахунковий (λ -Wilks’ = .8165779), а саме: для змінної “ЕОК” λ -Wilks’ = .824988, а для “КОУ: СВ” λ -Wilks’ = .816578. Усі значення статистично значущі на рівні $p < .010$.

Моделюючи процес виключення змінних із моделі, встановлено, що лише змінна “ЕОК” ($F = 27.57800$, $p < .010$) має коефіцієнт вищий за розрахунковий ($F = 14.48818$). Окрім цього, зважаючи на рівень значущості показника F цієї змінної ($p < .010$), констатуємо її домінантність щодо мінливості значень залежної змінної (особистісна тривожність) для цієї моделі. Змінна “КОУ: СВ” ($F = 1.32864$; $p > .050$) хоч і увійшла до моделі, проте не є визначальною для поділу за рівнями особистісної тривожності.

Узагальнюючи представлені вище міркування, акцентуємо на важливості емоційного чинника, що супроводжує як особистісну, так і ситуативну тривожність. Це водночас негативно відображається не лише на успішності діяльності, але й супроводжується фізіологічними проблемами (Pascoe et al., 2019), знижуючи якість життя та психічне благополуччя людини (Popovych et al., 2023b; Ribeiro et al., 2018). Тому постає необхідність ґрунтовного дослідження зв’язку емоційного інтелекту та копінг-стратегій поведінки особистості. Адже результати досліджень підтверджують клінічну значущість стресових факторів у ситуації війни, підкреслюючи водночас необхідність післявоєнної емоційної підтримки людей, яких торкнулася війна (McTeague et al., 2004; Howell et al., 2014). Також варто розуміти, що адаптивні копінг-стратегії

Coping Strategies in the Behavioral Models of Youth in Martial Law Conditions

strategies in young people will help them deal with the effects of trauma, loss, and family conflicts that occurred during the war. This direction is considered promising for further research into the relationship between coping strategies and personal anxiety.

Conclusions

The article presents the results of a study on the relationship between anxiety and coping strategies in the behavior of young people who are in situations of complexity and uncertainty. High levels of reactive and personal anxiety, as well as emotion-focused coping, were diagnosed in the young people. A statistically significant difference in anxiety and coping strategy indicators was found between the male and female samples. Through discriminant analysis with stepwise variable inclusion, it was established that defensive coping strategies (emotion-focused coping) dominate among youth in overcoming anxiety. This will help practicing psychologists understand the psychological mechanisms of forming their mental reality and gain a holistic view of individuals who have experienced various levels of trauma due to the consequences of war.

The prospect for further research is to test the relationship between emotional intelligence and coping strategies in individual behavior. At the same time, it is assumed that a wide range of coping strategies will help young people more effectively deal with the impact of trauma, loss, and family conflicts that occurred during the war.

References

Atamanchuk, N. (2022). Podolannya studenty'koyu moloddyu stresu, vyklykanoho voyennoyu ahresiyeyu: resurs tvorchosti [Overcoming Student Youth with Stress Caused by Military Aggression: Creativity Resource]. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects* (pp. 1316–1322). Riga, Latvia: Baltija Publishing. https://www.academia.edu/88861123/The_Russian_Ukrainian_war_2014_2022_historical_political_cultural_educational_religious_economic_and_legal

молодих людей допоможуть їм впоратися із впливом спогадів про травму, втрату, сімейні конфлікти, які сталися під час війни. Саме цей напрям визначаємо перспективним щодо подальшого дослідження зв'язку копінг-стратегій та тривожності особистості.

Висновки

У статті представлено результати дослідження взаємозв'язку тривожності й копінг-стратегій поведінки молодих людей, що перебувають у ситуації складності та невизначеності. Діагностовано домінування високого рівня прояву реактивної та особистісної тривожності, а також емоційного копінгу в молодих людей. Виявлено статистично значущу різницю в показниках прояву тривожності й копінг-стратегій у вибірці чоловіків та жінок. Завдяки дискримінантному аналізу з покроковим введенням змінних констатовано домінування в молоді захисних копінг-стратегій (емоційно-орієнтований копінг) щодо подолання провів тривожності. Це сприятиме осмисленню психологами-практиками психологічних механізмів формування їхньої психічної реальності, цілісному баченню особистості, що зазнала різного рівня травматизації через наслідки війни.

Перспективою подальшого дослідження є перевірка наявності зв'язку емоційного інтелекту та копінг-стратегій поведінки особистості. Водночас припускаємо, що широкий спектр копінг-стратегій допоможе молодим людям ефективніше справлятися із впливом спогадів про травму, втрату, сімейні конфлікти, які сталися під час війни.

Список використаних джерел

Атаманчук Н. Подолання студентською молоддю стресу, викликаного воєнною агресією: ресурс творчості. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects*. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. С. 1316–1322. https://www.academia.edu/88861123/The_Russian_Ukrainian_war_2014_2022_historical_political_cultural_educational_religious_economic_and_legal_aspects_Scientific_monograph_Riga_Latvia

- aspects_Scientific_monograph_Riga_Latvia_Baltija_Publishing_2022_1421_p
- Chachko, S., & Travinina, Ye. (2024). Perezhyvannya tryvaloho travmuyuchoho stresu viyny zdobuvachamy vyshchoyi osvity [Experiencing the Continuous Traumatic Stress of War by Higher Education Students]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I.Vernadskoho. Serii: Psykholohiia – Scientific Notes of V.I. Vernadsky Taurida National University. Series: Psychology*, 35(3), 67–74. <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2024.3/10>
- Chudzicka-Czupała, A., Hapon, N., Man, R. H. C., Li, D. J., Żywiołek-Szeja, M., Karamushka, L., ... Yen, C. F. (2023). Associations between coping strategies and psychological distress among people living in Ukraine, Poland, and Taiwan during the initial stage of the 2022 War in Ukraine. *European Journal of Psychotraumatology*, 14(1). <https://doi.org/10.1080/20008066.2022.2163129>
- Dantzer, R. (2012). Depression and Inflammation: An Intricate Relationship. [Comment Research Support, N.I.H., Extramural]. *Biological Psychiatry*, 711, 4–5. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22137156>
- Dantzer, R., O'Connor, J.C., Lawson, M.A., & Kelley, K.W. (2011). Inflammation-Associated Depression: From Serotonin to Kynurenine [Research Support, N.I.H., Extramural Review]. *Psychoneuroendocrinology*, 363, 426–436. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21041030>
- Długosz, P. (2023). War trauma and strategies for coping with stress among Ukrainian refugees staying in Poland. *Journal of Migration and Health*, 8, 100196. <https://doi.org/10.1016/j.jmh.2023.100196>
- Frydenberg, E. (Ed.). (1999). *Learning to Cope: Developing as a Person in Complex Societies*. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/med:psych/9780198503187.001.0001>
- Ghasemi, F. (2022). (Dys)functional Cognitive-Behavioral Coping Strategies of Teachers to Cope with Stress, Anxiety, and Depression. *Deviant Behavior*, 43(12), 1558–1571. <https://doi.org/10.1080/01639625.2021.2012729>
- Baltija_Publishing_2022_1421_p
- Чачко С., Травініна Є. Переживання тривалого травмуючого стресу війни здобувачами вищої освіти. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І.Вернадського. Серія: Психологія*. 2024. Т. 35 (74) № 3. С. 67–74. <https://doi.org/10.32782/2709-3093/2024.3/10>
- Chudzicka-Czupała A., Hapon N., Man R. H. C., Li D. J., Żywiołek-Szeja M., Karamushka L., ... Yen C. F. Associations between coping strategies and psychological distress among people living in Ukraine, Poland, and Taiwan during the initial stage of the 2022 War in Ukraine. *European Journal of Psychotraumatology*. 2023. Vol. 14(1). <https://doi.org/10.1080/20008066.2022.2163129>
- Dantzer R. Depression and Inflammation: An Intricate Relationship. [Comment Research Support, N.I.H., Extramural]. *Biological Psychiatry*. 2012. Vol. 711. pp. 4–5. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22137156>
- Dantzer R., O'Connor J.C., Lawson M.A., Kelley K.W. Inflammation-associated depression: From serotonin to kynurenine. [Research Support, N.I.H., Extramural Review]. *Psychoneuroendocrinology*. 2011. Vol. 363. pp. 426–436. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21041030>
- Długosz P. War trauma and strategies for coping with stress among Ukrainian refugees staying in Poland. *Journal of Migration and Health*. 2023. Vol. 8. 100196. <https://doi.org/10.1016/j.jmh.2023.100196>
- Frydenberg E. (Ed.). *Learning to Cope: Developing as a Person in Complex Societies*. Oxford University Press, 1999. <https://doi.org/10.1093/med:psych/9780198503187.001.0001>
- Ghasemi F. (Dys)functional Cognitive-Behavioral Coping Strategies of Teachers to Cope with Stress, Anxiety, and Depression. *Deviant Behavior*. 2022. Vol. 43 (12). pp. 1558–1571. <https://doi.org/10.1080/01639625.2021.2012729>
- Goren C., Neter E. Stereotypical Thinking as a

Coping Strategies in the Behavioral Models of Youth in Martial Law Conditions

- Goren, C., & Neter, E. (2016). Stereotypical Thinking as a Mediating Factor in the Association Between Exposure to Terror and Post-traumatic Stress Disorder Symptoms Among Israeli Youth. *Anxiety, Stress & Coping*, 29(6), 644–659. <https://doi.org/10.1080/10615806.2016.1138288>
- Hadi, F., Lai, B.S., & Llabre, M.M. (2013). Life Outcomes Influenced by War-Related Experiences During the Gulf Crisis. *Anxiety, Stress, & Coping*, 27(2), 156–175. <https://doi.org/10.1080/10615806.2013.832219>
- Halian, A., Halian, I., Burlakova, I., Shevchenko, R., Lappo, V., Zhigarenko, I., & Popovych I. (2020). Emotional Intelligence in the Structure of Adaptation Process of Future Healthcare Professionals. *Revista Inclusiones*, 7, 447–460. <https://www.revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1347>
- Halian, I., Popovych, I., Hulias, I., Serbin, I., Vyshnevskaya, O., Kovalchuk, Z., & Pyslar A. (2023). Correlation Between Personality Traits of Young Athletes and Their Level of Self-efficacy. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(5), 1119–1129. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.05140>
- Halian, I., Popovych, I., Vovk, V., Kariyev, A., Poleshchuk, L., & Halian, O. (2023). Correlation of the coach's qualities and junior athletes' self-efficacy. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(7), 1621–1630. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.07199>
- Hayward, M., Frost, H., Naito, A., & Jones, A-M. (2022). Coping strategy enhancement for the treatment of distressing voices in young people: A service evaluation within routine clinical practice. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 27(4), 1209–1220. <https://doi.org/10.1177/13591045211061803>
- Horenko, M. (2023). Tryvozhnist' molodi pid chas viyny: psykholohichni aspekty ta stratehiyi adaptatsiy [Youth Anxiety During War: Psychological Aspects and Adaptation Strategies]. *Věda a perspektivy*, 12(31), 178–187. [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-12\(31\)-178-187](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-12(31)-178-187)
- Howell, K.H., Kaplow, J.B., Layne, C.M., Benson, M.A., Compas, B.E., Katalinski, R., & Pynoos, R. (2014). Predicting Adolescent Posttraumatic Mediating Factor in the Association Between Exposure to Terror and Post-traumatic Stress Disorder Symptoms Among Israeli Youth. *Anxiety, Stress & Coping*. 2016. Vol. 29(6). pp. 644–659. <https://doi.org/10.1080/10615806.2016.1138288>
- Hadi F., Lai B.S., Llabre M.M. Life outcomes influenced by war-related experiences during the Gulf crisis. *Anxiety, Stress, & Coping*. 2013. Vol. 27(2). pp. 156–175. <https://doi.org/10.1080/10615806.2013.832219>
- Halian A., Halian I., Burlakova I., Shevchenko R., Lappo V., Zhigarenko I., Popovych I. Emotional Intelligence in the Structure of Adaptation Process of Future Healthcare Professionals. *Revista Inclusiones*. 2020. Vol. 7. pp. 447–460. <https://www.revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1347>
- Halian I., Popovych I., Hulias I., Serbin I., Vyshnevskaya O., Kovalchuk Z., Pyslar A. Correlation between personality traits of young athletes and their level of self-efficacy. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023a. Vol. 23 (5). pp. 1119–1129. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.05140>
- Halian I., Popovych I., Vovk V., Kariyev A., Poleshchuk L., Halian O. Correlation of the coach's qualities and junior athletes' self-efficacy. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023b. Vol. 23(7). pp.1621–1630. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.07199>
- Hayward M., Frost H., Naito A., Jones A-M. Coping strategy enhancement for the treatment of distressing voices in young people: A service evaluation within routine clinical practice. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*. 2022. Vol. 27(4), pp.1209–1220. <https://doi.org/10.1177/13591045211061803>
- Горенко М. Тривожність молоді під час війни: психологічні аспекти та стратегії адаптації. *Věda a perspektivy*. № 12(31). 2023. С. 178–187. [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-12\(31\)-178-187](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-12(31)-178-187)
- Howell K.H., Kaplow J.B., Layne C.M., Benson M.A., Compas B.E., Katalinski R., Pynoos R.

- Stress in the Aftermath of War: Differential Effects of Coping Strategies Across Trauma Reminder, Loss Reminder, and Family Conflict Domains. *Anxiety, Stress, & Coping*, 28(1), 88–104. <https://doi.org/10.1080/10615806.2014.910596>
- Jong, A., Riddleston, L., Mathur, M., Duncan, K., Lalioti, K., Fuhrmann, D., Fai Lau, J. Y. (2023). Young people's recommended coping strategies to manage social isolation: Lessons from the COVID-19 pandemic lockdown in the UK. *Current Research in Behavioral Sciences*, 5, 100133. <https://doi.org/10.1016/j.crbeha.2023.100133>
- Karamushka, L. (2022). Kopinh-stratehiyi personalu osvitchenik ta naukovykh orhanizatsiy pid chas viyny: riven' vyrazhenosti ta zvyazok z psykichnym zdorov'yam [Coping Strategies of Staff of Educational and Scientific Organizations During the War: Level of Expression and Relationship with Mental Health]. *Zhurnal suchasnoi psykholohii – Journal of Modern Psychology*, 4(27), 31–40. <https://doi.org/10.26661/2310-4368/2022-4-4>
- Kostruba, N., & Fishchuk, O. (2023). Media Religiosity and War Coping Strategies of Young People in Ukraine. *Journal of Religion and Health*, 62, 465–478. <https://doi.org/10.1007/s10943-022-01663-w>
- Kostruba, N., & Liashko, L. (2023). Osobystisni osoblyvosti psykholohichnoyi stiykosti molodi v umovakh viyny [Personal characteristics of youth psychological resilience in war conditions]. *Psykholohichni perspektyvy – Psychological Prospects*, 42, 82–96. <https://doi.org/10.29038/2227-1376-2023-42-kos>
- Kundii, Z., Skrypnikov, A., Isakov, R., Kutsenko, N., Zinchenko, N., & Vasylyeva, G. (2024). Coping with War Stress in Ukrainian Students. In: Shchokin, R., Iatsyshyn, A., Kovach, V., Zaporozhets, A. (eds) *Digital Technologies in Education. Studies in Systems, Decision and Control*, 529, 111–125. https://doi.org/10.1007/978-3-031-57422-1_9
- Maes, M. (2008). The Cytokine Hypothesis of Depression: Inflammation, Oxidative & Nitrosative Stress (IO&NS) and Leaky Gut as New Targets for Adjunctive Treatments Predicting Adolescent Posttraumatic Stress in the Aftermath of War: Differential Effects of Coping Strategies Across Trauma Reminder, Loss Reminder, and Family Conflict Domains. *Anxiety, Stress, & Coping*. 2014. Vol. 28(1). pp. 88–104. <https://doi.org/10.1080/10615806.2014.910596>
- Jong A., Riddleston, L., Mathur, M., Duncan, K., Lalioti, K., Fuhrmann, D., Fai Lau, J. Y. Young people's recommended coping strategies to manage social isolation: Lessons from the COVID-19 pandemic lockdown in the UK. *Current Research in Behavioral Sciences*. 2023. Vol. 5. 100133. <https://doi.org/10.1016/j.crbeha.2023.100133>
- Карамушка Л. Копінг-стратегії персоналу освітніх та наукових організацій під час війни: рівень вираженості та зв'язок з психічним здоров'ям. *Журнал сучасної психології*. 2022. № 4 (27). С. 31–40. <https://doi.org/10.26661/2310-4368/2022-4-4>
- Kostruba N., Fishchuk O. Media Religiosity and War Coping Strategies of Young People in Ukraine. *Journal of Religion and Health*. 2023. Vol. 62. pp. 465–478. <https://doi.org/10.1007/s10943-022-01663-w>
- Коструба Н., Ляшко Л. Особистісні особливості психологічної стійкості молоді в умовах війни. *Психологічні перспективи*. 2023. Вип. 42. С. 82–96. <https://doi.org/10.29038/2227-1376-2023-42-kos>
- Kundii Z., Skrypnikov A., Isakov R., Kutsenko N., Zinchenko N., Vasylyeva G. Coping with War Stress in Ukrainian Students. In: R. Shchokin, A. Iatsyshyn, V. Kovach, A. Zaporozhets (eds). *Digital Technologies in Education. Studies in Systems, Decision and Control*, 2024. Vol. 529. pp. 111–125. https://doi.org/10.1007/978-3-031-57422-1_9
- Maes M. The Cytokine Hypothesis of Depression: Inflammation, Oxidative & Nitrosative Stress (IO&NS) and Leaky Gut as New Targets for Adjunctive Treatments in Depression. *Neuroendocrinology Letters*. 2008. Vol. 29(3). pp. 287–291. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih>

Coping Strategies in the Behavioral Models of Youth in Martial Law Conditions

- in Depression. *Neuroendocrinology Letters*, 29(3), 287–291. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/18580840/>
- McTeague, L.M., McNally, R.J., & Litz, B.T. (2004). Prewar, War-Zone, and Postwar Predictors of Posttraumatic Stress in Female Vietnam Veteran Health Care Providers. *Military Psychology*, 16(2), 99–114. https://doi.org/10.1207/S15327876MP1602_2
- Okolotenko, K., Zharyk, L., & Koliadenko, N. (2023). Coping Strategies and Level of Anxiety of Medical Students During Marital State. *Suchasna Medytsyna, Farmatsiia ta Psykholohichne Zdorovia – Modern Medicine, Pharmacy and Psychological Health*, 1(10), 72–79. <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2023-1-9>
- Parker, J. D. A., & Endler, N. S. (1992). Coping with coping assessment: A critical review. *European Journal of Personality*, 6(5), 321–344. <https://doi.org/10.1002/per.2410060502>
- Pascoe, M.C., Hetrick, S.E., & Parker, A.G. (2019). The Impact of Stress on Students in Secondary School and Higher Education. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 104–112. <https://doi.org/10.1080/02673843.2019.1596823>
- Pimenta, S. M., Hunter, S. C., Rasmussen, S., Cogan, N., & Martin, B. (2024). Young People’s Coping Strategies When Dealing with Their Own and a Friend’s Symptoms of Poor Mental Health: A Qualitative Study. *Journal of Adolescent Research*, 39(3), 612–638. <https://doi.org/10.1177/07435584211062115>
- Polatçı, S., Antalyalı, Ö. L., Alparslan, A.M., & Yastioglu, S. (2023). Young people’s happiness in the context of negative life events and coping strategies: a latent profile and latent class analysis. *BMC Psychology*, 11, 335. <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01343-8>
- Popovych, I., Hulias, I., Serbin, Iy., Piletska, L., Mashchak, S., & Zahrai, L. (2023). Psychological content parameters of attention in the structure of time perspective of young female athletes: comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(1), 152–161. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.01019>
- Popovych, I., Hrys, A., Hoian, I., Mamchur, I., Babenko, A., & Fedyk, O. (2022). Successfulness [gov/18580840/](https://doi.org/10.7752/jpes.2023.01019)
- McTeague L.M., McNally R.J., Litz B.T. Prewar, War-Zone, and Postwar Predictors of Posttraumatic Stress in Female Vietnam Veteran Health Care Providers. *Military Psychology*. 2004. Vol. 16(2). pp. 99–114. https://doi.org/10.1207/S15327876MP1602_2
- Okolotenko K., Zharyk L., & Koliadenko N. Coping Strategies and Level of Anxiety of Medical Students During Marital State. *Сучасна медицина, фармація та психологічне здоров’я*. 2023. № 1(10). С. 72–79. <https://doi.org/10.32689/2663-0672-2023-1-9>
- Parker J. D. A., Endler N. S. Coping with coping assessment: A critical review. *European Journal of Personality*. 1992. Vol. 6(5). pp. 321–344. <https://doi.org/10.1002/per.2410060502>
- Pascoe M.C., Hetrick S.E., Parker A.G. The Impact of Stress on Students in Secondary School and Higher Education. *International Journal of Adolescence and Youth*. 2019. Vol. 25(1). pp. 104–112. <https://doi.org/10.1080/02673843.2019.1596823>
- Pimenta S. M., Hunter S. C., Rasmussen S., Cogan N., & Martin B. Young People’s Coping Strategies When Dealing with Their Own and a Friend’s Symptoms of Poor Mental Health: A Qualitative Study. *Journal of Adolescent Research*. 2024. Vol. 39(3). pp. 612–638. <https://doi.org/10.1177/07435584211062115>
- Polatçı S., Antalyalı Ö. L., Alparslan A.M., & Yastioglu S. Young people’s happiness in the context of negative life events and coping strategies: a latent profile and latent class analysis. *BMC Psychology*. 2023. Vol. 11. p. 335. <https://doi.org/10.1186/s40359-023-01343-8>
- Popovych I., Hulias I., Serbin Iy., Piletska L., Mashchak S., & Zahrai L. Psychological content parameters of attention in the structure of time perspective of young female athletes: comparative analysis. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023. Vol. 23(1). pp. 152–161. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.01019>
- Popovych I., Hrys A., Hoian I., Mamchur I., Babenko

- in teenagers' sporting activities: comparative analysis of individual and team sports. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(11), 2886–2897. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.11365>
- Popovych, I., Radul, I., Hoian, I., Ohnystyi, A., Doichyk, V., & Burlakova, I. (2022). Athletes' resilience typology: a comparative analysis of individual and team sports. *Journal of Physical Education and Sport*, 22(9), 2036–2046. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.09260>
- Popovych, I., Shevchenko, N., Raievska, Ya., Myshchysyn, M., Hoian, I., Yakovleva, S., & Los, O. (2023). Operationalization of physical work ability of young athletes in terms of psychological well-being. *Journal of Physical Education and Sport*, 23(6), 1456–1464. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.06178>
- Raccanello, D., Burro, R., Aristovnik, A. et al. (2024). Coping and Emotions of Global Higher Education Students to the Ukraine War Worldwide. *Scientific Reports*, 14, 8561. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-59009-3>
- Rafnsson, F.D., Jonsson, F.H., & Windle, M. (2006). Coping Strategies, Stressful Life Events, Problem Behaviors, and Depressed Affect. *Anxiety, Stress, & Coping*, 19(3), 241–257. <https://doi.org/10.1080/10615800600679111>
- Regnoli, G.M., Tiano, G., & De Rosa, B. (2024). How Is the Fear of War Impacting Italian Young Adults' Mental Health? The Mediating Role of Future Anxiety and Intolerance of Uncertainty. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*, 14, 838–855. <https://doi.org/10.3390/ejihpe14040054>
- Ribeiro, Í.J.S., Pereira, R., Freire, I.V., de Oliveira, B.G., Casotti, C.A., & Boery, E.N. (2018). Stress and quality of life among university students: A systematic literature review. *Health Professions Education*, 4(2), 70–77. <https://doi.org/10.1016/j.hpe.2017.03.002>
- Rutherford, A., & Endler, N.S. (1999). Approach-avoidance: The Roles of Coping Styles, State Anxiety, and Situational Appraisal. *Anxiety, Stress, & Coping*, 12(1), 63–84. <https://doi.org/10.1080/10615809908248323>
- Shestopal, I., Tkachenko, D., & Saiko, D. (2022). Doslidzhennya stanu tryvohy students'koyi A., & Fedyk O. Successfulness in teenagers' sporting activities: comparative analysis of individual and team sports. *Journal of Physical Education and Sport*. 2022. Vol. 22(11). pp. 2886–2897. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.11365>
- Popovych I., Radul I., Hoian I., Ohnystyi A., Doichyk V., & Burlakova I. Athletes' resilience typology: a comparative analysis of individual and team sports. *Journal of Physical Education and Sport*. 2022. Vol. 22(9). pp. 2036–2046. <https://doi.org/10.7752/jpes.2022.09260>
- Popovych I., Shevchenko N., Raievska Ya., Myshchysyn M., Hoian I., Yakovleva S., & Los O. Operationalization of physical work ability of young athletes in terms of psychological well-being. *Journal of Physical Education and Sport*. 2023. Vol. 23(6). pp. 1456–1464. <https://doi.org/10.7752/jpes.2023.06178>
- Raccanello D., Burro R., Aristovnik A. et al. Coping and Emotions of Global Higher Education Students to the Ukraine War Worldwide. *Scientific Reports*. 2024. Vol. 14. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-59009-3>
- Rafnsson F.D., Jonsson F.H., Windle M. Coping Strategies, Stressful Life Events, Problem Behaviors, and Depressed Affect. *Anxiety, Stress, & Coping*. 2006. Vol. 19(3). pp. 241–257. <https://doi.org/10.1080/10615800600679111>
- Regnoli G.M., Tiano G., De Rosa B. How Is the Fear of War Impacting Italian Young Adults' Mental Health? The Mediating Role of Future Anxiety and Intolerance of Uncertainty. *European Journal of Investigation in Health, Psychology and Education*. 2024. Vol. 14. pp. 838–855. <https://doi.org/10.3390/ejihpe14040054>
- Ribeiro Í.J.S., Pereira R., Freire I.V., de Oliveira B.G., Casotti C.A., Boery E.N. Stress and quality of life among university students: A systematic literature review. *Health Professions Education*. 2018. Vol. 4(2). pp. 70–77. <https://doi.org/10.1016/j.hpe.2017.03.002>
- Rutherford A., Endler N.S. Predicting Approach-avoidance: The Roles of Coping Styles, State Anxiety, and Situational Appraisal. *Anxiety, Stress, & Coping*. 1999. Vol. 12(1). pp. 63–84. <https://doi.org/10.1080/10615809908248323>

Coping Strategies in the Behavioral Models of Youth in Martial Law Conditions

- molodi v period rosiys'ko-ukrayins'koyi viyny [Research on the State of Anxiety Among Student Youth During the Russian-Ukrainian War]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriiia "Psykhologhiia" –Scientific Notes of the National University "Ostroh Academy". Series "Psychology", 15, 72–77. <https://doi.org/10.25264/2415-7384-2022-15-72-77>*
- Sowan, W., & Baziliansky, S. (2024). Acute Stress Symptoms, Intolerance of Uncertainty and Coping Strategies in Reaction to the October 7 War. *Clinical Psychology & Psychotherapy, 31*, e3021. <https://doi.org/10.1002/cpp.3021>
- Vahidniya, N, Hasani, Z, Kamali, M. (2024). Effect of Warfare and Forced Displacement on Mental Health of Children. *International Journal Travel Medecine and Global Health, 12(1)*, 22–26. <https://doi.org/10.30491/IJTMGH.2023.424973.1389>
- Vintilă, M., Lăzărescu, G.-M., Kalaitzaki, A., Tudorel, O. I., & Goian C. (2023). Fake news during the war in Ukraine: coping strategies and fear of war in the general population of Romania and in aid workers. *Frontiers Psychology, 14*, 1151794. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1151794>
- Velitchenko, L., & Fu, M. (2021). Vikovi osoblyvosti kopinh-povedinky yak rezul'tat uzahal'neniya osoboyu interaktyvnoho dosvidu [Age-related Features of Coping Behavior as a Result of Generalization of Interactive Experience by a Person]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia psykholohichni nauky – Visnyk of the Lviv University. Series Psychological science, 8*, 27–35. <https://doi.org/10.30970/PS.2021.8.4>
- Xu, W., Pavlova, I., Chen, X., Petrytsa, P., Graf-Vlachy, L., Zhang, S. X. (2023). Mental health symptoms and coping strategies among Ukrainians during the Russia-Ukraine war in March 2022. *International Journal of Social Psychiatry, 69(4)*, 957–966. <https://doi.org/10.1177/00207640221143919>
- doi.org/10.1080/10615809908248323
- Шестопап І., Ткаченко Д., Сайко Д. Дослідження стану тривоги студентської молоді в період російсько-української війни. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Психологія". 2022. № 15. С. 72–77. <https://doi.org/10.25264/2415-7384-2022-15-72-77>*
- Sowan W., Baziliansky S. Acute Stress Symptoms, Intolerance of Uncertainty and Coping Strategies in Reaction to the October 7 War. *Clinical Psychology & Psychotherapy. 2024. 31. e3021. <https://doi.org/10.1002/cpp.3021>*
- Vahidniya N, Hasani Z, Kamali M. Effect of Warfare and Forced Displacement on Mental Health of Children. *International Journal Travel Medecine and Global Health, 2024. Vol. 12(1). pp. 22–26. <https://doi.org/10.30491/IJTMGH.2023.424973.1389>*
- Vintilă M., Lăzărescu G.-M., Kalaitzaki A., Tudorel O. I., & Goian C. Fake news during the war in Ukraine: coping strategies and fear of war in the general population of Romania and in aid workers. *Frontiers Psychology. 2023. Vol. 14. 1151794. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1151794>*
- Велитченко Л., Фу М. Вікові особливості копінг-поведінки як результат узагальнення особою інтерактивного досвіду. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2021. Вип. 8. С. 27–35. <https://doi.org/10.30970/PS.2021.8.4>*
- Xu W., Pavlova I., Chen X., Petrytsa P., Graf-Vlachy L., Zhang S. X. Mental health symptoms and coping strategies among Ukrainians during the Russia-Ukraine war in March 2022. *International Journal of Social Psychiatry. 2023. Vol. 69(4). pp. 957–966. <https://doi.org/10.1177/00207640221143919>*